

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ЗА НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ ВИШ
ЛЕКТОР ЗА НАУЧНАТА ОБЛАСТ ГЕРМАНИСТИКА НА ФИЛОЛОШКИ
ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 1902-180/4 од 6.10.2021 година донесена на 234. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет, одржана на 6.10.2021 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во наставно-стручно звање *виш лектор* за наставно-научната област *германистика* на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во следниот состав:

- д-р **Драгана Кузмановска** (претседател), вонреден професор во наставно-научната област германистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
- д-р **Билјана Ивановска** (член), редовен професор во наставно-научната област германистика на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип; и
- д-р **Нина Даскаловска** (член), редовен професор од наставно-научната област методика на наставата по англиски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 23.9.2021 година и во предвидениот рок се пријави еден кандидат:

1. **м-р Марица Тасевска**, вработена како лектор на Филолошкиот факултет, Катедра за германски јазик и книжевност при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, РС Македонија.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката м-р Марица Тасевска е родена во 1987 година во Штип. Основното и средното образование ги завршува во Штип, а понатамошното образование го продолжува на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, на Катедрата за германски јазик и книжевност со просек 7.69 и се здобива со стручен назив: дипломиран професор по германски јазик и книжевност.

Во 2012 година се вработува на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип како кореспондент по германски јазик на Катедрата по германски јазик и книжевност. Со искуство во образовниот процес се здобива претходно работејќи во приватно училиште во Скопје и одржувајќи приватни часови по германски јазик за ученици од основно и од средно образование.

Во 2013 година се запишува на постдипломските студии на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, на Катедрата за германски јазик и книжевност, насока *Методика на наставата по германски јазик и книжевност*, каде што по одбраната на магистерскиот труд под наслов *„Вештината зборување во учебниците по германски јазик како странски јазик и нејзината употреба во наставата“*, магистрира со просек од 9.85 и се стекнува со титулата: магистер по филолошки науки од областа методика на наставата по германски јазик и книжевност.

Во 2018 година се избира во наставно-стручното звање лектор по германски јазик на Катедрата по германски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при УГД-Штип, каде што работи до денес.

Општи услови за избор

Според член 168 од Законот за високо образование за виш лектор може да биде избрано лице кое има завршено студии од втор циклус од научна област во која се избира и покажува способност за наставна работа, владее со проблемите на својата дисциплина и има практично искуство во наставната работа.

1. М-р Марица Тасевска има завршено прв и втор циклус студии во областа во која се бира наставник во наставно-стручно звање *виш лектор* за научната област *германистика* на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.
2. Има објавено научни и најмалку пет стручни трудови (подолу следи нивна евалуација).
3. Покажува способност за наставна работа, владее со проблемите на својата дисциплина и има практично искуство во наставната работа.

Кандидатката м-р Марица Тасевска има завршено втор циклус студии од научната област наука за јазик – *германистика*, има работно искуство во областа во која се избира и успешно владее со проблемите на својата дисциплина, што значи дека ги исполнува законските услови за избор во звање *виш лектор*.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Филолошки факултет кандидатката м-р Марица Тасевска се покажа како сериозен педагошки работник кој поседува солидни вештини на комуникација, како и способност за организирање и имплементирање на сите задачи и задолженија.

Кандидатката активно учествува во подготвување на вежбите како на задолжителните, така и на изборните предмети организирани од Катедрата за германски јазик и книжевност и тоа: Современ германски јазик 1, 2, 3 и 4, Методика на наставата по германски јазик 1, 2, 3 и 4, Германски јазик ниво А1.1, ниво А1.2, ниво А2.1, ниво А2.2 како странски јазик на нематичните факултети во рамките на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Покрај обврските поврзани со вежбите по наведените предмети, таа ги извршува одговорно и совесно и сите други задачи за потребите на Групата за германски јазик и книжевност, Факултетот и Универзитетот.

М-р Марица Тасевска важи и за активен истражувач, а доказ за тоа се нејзините досегашни учества на повеќе национални и меѓународни научни собири, објавените трудови во национални и меѓународни зборници и сл.

Во продолжение следуваат насловите на објавените трудови со научната евалуација за избор на кандидатот до денес:

Објавени научни и стручни трудови

Резултатите од научната и стручната активност на м-р Марица Тасевска се презентирани преку следниве трудови:

Tasevska, Marica and Hadzi-Nikolova, Adrijana (2020) *Усвојување на вештината зборување во наставата по германски јазик*. Зборник на трудови / ФИЛКО Четврта меѓународна научна конференција, 23-25 мај 2019. pp. 360-371. ISSN ISBN: 978-608-244-698-1

Вештината зборување претставува една од четирите јазични вештини покрај слушањето, читањето и пишувањето, а нивната подеднаква застапеност во наставата по германски јазик ја дефинира основната цел на модерната настава која се стреми кон стекнување на јазични компетенции и оспособување на учениците за комуникација во автентични комуникативни ситуации. Што се однесува на усвојувањето на германскиот јазик во основните и во средните училишта искуството покажува дека сè поголем број на ученици, и покрај долгогодишното изучување на германскиот јазик, се соочуваат со проблеми при усна комуникација. Оттука се поставува прашањето дали всушност вештината зборување се третира според нормативите за стекнување јазични компетенции предвидени во европската референтна рамка за јазици. Како ќе се дефинира оваа вештина зависи од тоа дали таа претставува наставна или посредна цел. Кога зборуваме за вештината зборување како посредна цел мислиме на зборување како посредно средство за контролирање на знаењата на учениците за одредена граматичка структура или лексика,

додека пак вештината зборување како наставна цел укажува на зборувањето во функција на оспособување за комуникација. Токму ова претставува предмет на истражување на овој труд, а тоа е да се утврди фактичката состојба на вештината зборување и нејзиното третирање во наставата по германски јазик со посебен акцент на употребата на германскиот јазик во текот на часот, како и имплементирање на разновидни вежби кои придонесуваат за полесно и забавно усвојување на оваа вештина, спроведувајќи анкетни листови како за учениците од средното гимназиско училиште во Штип, така и за наставниците кои предаваат германски јазик во истото училиште со цел да се детектираат проблемите кои го попречуваат процесот на стекнување комуникативни компетенции и да се предложат нови техники и методи како и интерактивни вежби кои би се имплементирале во секојдневната настава по германски јазик.

Hadzi-Nikolova, Adrijana and Tasevska, Marica (2019) *Стратегии за учење според Оксфорд*. Зборник на трудови / ФИЛКО Четврта меѓународна научна конференција, 23-25 мај 2019. ISSN 978-608-244-698-1

Стратегиите за читање се многу важен дел од наставата. Тие се свесни активности што учениците ги преземаат и што им го олеснуваат изучувањето на јазикот. Па токму затоа, во наставата може да се влијае за учениците подобро да се запознаат со тие стратегии, кои не функционираат изолирано една од друга, но како целина влијаат во генералното разбирање на текстот и неговата суштина. Постојат разновидни класификации на стратегиите за читање. Во овој труд ќе ја разгледаме класификацијата на Оксфорд, која се однесува на стратегиите за учење како целина, односно за сите четири јазични вештини според Европската референтна рамка на јазици, а ние ставаме акцент на оние што се поврзани со читањето. Главната поделба на стратегиите според оваа класификација е на директни и индиректни стратегии за учење. Директните стратегии директно влијаат врз дадената задача, односно ученикот учи со нивна директна примена врз јазикот. Директните стратегии ги опфаќаат мемориските, когнитивните и компензациските стратегии. Од друга страна, со индиректните стратегии ученикот учи странски јазик без директно да го вклучи јазикот, односно на индиректен начин влијаат врз конкретната задача. Тука спаѓаат метакогнитивните, афективните и социјалните стратегии. Сите групи на стратегии се делат понатаму на неколку подгрупи. Бидејќи примената на стратегиите може свесно да се испланира, сметаме дека треба да се влијае врз наставниците во планирањето на наставната дејност, што понатаму ќе креира успешни и подготвени ученици.

Hadzi Nikolova, Adrijana and Daskalovska, Nina and Tasevska, Marica (2019) *Стратегии за читање пред, за време и после читањето*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 30 (5). pp. 1107-1112. ISSN 2545-4439

Живееме во еден современ и информиран свет, свет на постојан напредок и усовршување, па треба да се движиме во согласност со промените. Промените во образовните процеси се одразуваат и на наставата по англиски како странски јазик. Главна цел на усвојувањето на англискиот јазик денес е развивање на комуникативна компетенција преку активирање на четирите јазични вештини, една од кои е читањето. За да бидат успешни, учениците треба да се обучат да бидат самостојни и стратешки читатели, да знаат да ги искористат предностите што може да се добијат со владеењето на вештината читање. Со постојано вклучување на стратегиите за читање на училишниот час по англиски јазик, резултатите ќе бидат долгорочни за учениците. Овде ќе ставиме акцент на стратегиите што се применуваат пред, за време и по читање на текстот кои наставниците треба успешно да ги пренесат на учениците. Значи, промените треба да настанат од наставниците, што на крај ќе резултира во подобри и поуспешни ученици.

Kuzmanovska, Dragana and Tasevska, Marica and Ulanska, Tatjana and Hadzi-Nikolova, Adrijana (2019) *Explicit instruction as a tool for improving language competence*. 13th International Technology, Education and Development Conference, INTED, 11-13 March 2019, Valencia, Spain, 13 (13). pp. 3054-3057. ISSN 2340-1079

Трудот е резултат на истражувањето спроведено преку проектот Дополнителна настава како алатка за подобрување на јазичната компетенција на студентите на Филолошкиот факултет

Целта на овој проект е да се откријат слабостите на студентите од нивното претходно образование и како да се надминат со дополнителна настава во траење од два семестри, два часа неделно. Резултатите од овие тестови имаат за цел да ја подобрат јазичната компетенција на студентите од Катедрата за германски јазик и книжевност.

Tasevska, Marica and Milenkoska, Milkica (2019) *Застапеноста на вештината зборување во учебниците по германски јазик*. ФИЛКО - Зборник на трудови од Трета меѓународна конференција за филологија, култура и образование, 3. pp. 635-642. ISSN 978-608-244-593-9

Зборувањето како една од четирите јазични вештини својот подем го достигнува во 19 век со појавата на директниот метод. Од тоа време па сè до денес претставува предмет на истражување на многу методичари ширум светот, со цел да се изнајдат најдобрите методи и техники со кои ќе се поттикне вештината зборување. Сведоци сме на тешкотиите и препреките при зборувањето на голем број ученици кои го изучуваат германскиот јазик осум години, што е доволен временски период за да може еден ученик да се впушти во слободна комуникација и притоа да биде разбран од соговорникот. Се отвора прашањето дали можеби не се почитуваат европските нормативи за учење на странски јазик или проблемот се јавува во наставниот процес каде што сè повеќе се нагласува значењето на граматичките правила на еден јазик, а се запоставуваат сите други вештини, кои се од клучно значење за усвојување на еден јазик во целост. Во овој труд, преку анализа на вежбите за зборување во учебникот кој се користи во средното гимназиско образование, кој според Pierho претставува доминантна варијабла во наставниот процес (1976:46), се утврдува фактичката состојба на вештината зборување во наставата по германски јазик и се дискутира за важноста на оваа вештина во процесот на комуникација, со цел нејзино имплементирање во наставниот процес.

Hadzi-Nikolova, Adrijana and Tasevska, Marica (2019) *Educational technology, threat or benefit to teachers*. ФИЛКО - Зборник на трудови од Трета меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование, 3. pp. 715-725. ISSN 978-608-244-308-9

Овој труд се занимава со претходните теории и истражувања во врска со користењето на технологија во училищата. Се зборува за идејата компјутер за секое дете во Македонија и се споредува со сличен таков проект во Ирска.

Tasevska, Marica and Hadzi-Nikolova, Adrijana and Donev, Dragan (2018)

Мотивацијата како клучен фактор за изучување на германскиот јазик кај учениците од средно гимназиско образование. Годишен зборник 2018 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 9 (12). ISSN 1857-7059

Теоријата на мотивацијата има една долга традиција пред сè со мноштво од најразлични тенденции карактеристични за своето време. Нејзините почетоци се присутни уште во антиката преку старогрчкиот филозоф Епикур (314 –270 год. пр.н.е) и неговиот хедонизам чија цел е достигнување среќен и мирен живот кој би се одликувал со душевна непопатеност, ослободеност од страв и отсуство на болка, а кулминацијата ја достигнува со појавата на хуманистичката психологија и Адам Маслов (1908 –1970), преку неговата теза на поставување приоритети и самоактуализација. Мотивацијата и до ден денес е присутна во секоја сфера на човековото дејствување, па и во наставата по странски јазик. Немотивираноста го попречува остварувањето на конкретни цели, па оттука наш предмет на истражување е токму присуството на мотивацијата кај учениците од средното гимназиско образование за изучување на германскиот јазик. Истражувањето ќе се врши преку претходно подготвен прашалник за учениците, а неговите резултати ќе се пласираат токму во овој труд, со надеж дека истите ќе можат да се интегрираат во наставата со цел полесно усвојување на странските јазици.

Donev, Dragan and Tasevska, Marica and Iliev, Krste (2018)

Влијанието на културолошките особености врз процесот на преведување. Годишен зборник 2018 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 9 (12). pp. 129-132. ISSN 1857-7059

Културолошките особености сè почесто се во фокусот на истражувањата поврзани со науката за преводот. Во овој труд ќе се обидеме накратко да извршиме стручна анализа на ставови од еминентни истражувачи од оваа област изнесени во нивни трудови на оваа тематика, како и влијание на културолошките аспекти во процесот на преведување од еден на друг јазик и нивното влијание во комуникацијата во меѓународниот глобализиран контекст. Притоа ќе биде анализирана улогата што културата ја има во општествените ситуации на современиот живот. Ќе бидат презентирани мислењата на повеќе автори, како и нивни сознанија, откритија и предлози во однос на потребата од акцентот врз културните особености како важен аспект во изучувањето на англискиот како странски јазик во време на глобализацијата. Ќе ја акцентираме улогата на културолошките особености од изворниот јазик и нивното влијание врз процесот на преведување.

Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana and Kuzmanovska, Dragana and Tasevska, Marica (2018)

Investigation of instrumental and integrative motivation of learning second/foreign language in Macedonia.

Годишен зборник 2018 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 9 (12). pp. 85-93. ISSN 1857-7059

Целта на овој труд е да ја разгледа инструменталната и интегративната мотивација на македонските изучувачи на англискиот и германскиот јазик како странски и да ги истражи домените на англискиот и германскиот јазик релевантни за студенти на додипломски студии на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Истражувањето опфаќа 50 студенти со цел да се добие подлабок увид во подобра идентификација на мотивациските предизвици и пореална перспектива на наставата по странски јазици во земјава

Tasevska, Marica (2018)

Местото и улогата на вештината зборување низ наставните методи.

Годишен зборник 2018 - Филолошки факултет, УГД - Штип, 12. ISSN 1857-7059

Вештината зборување претставува една од клучните вештини со која може да се процени познавањето на еден јазик. Значењето на оваа вештина од аспект на јазична комуникација претставува една од главните цели на европската референтна рамка за јазици, па оттука истата се истакнува во модерната настава по странски јазик низ сите европски земји, во однос на изучување на граматичките правила или вокабуларот на еден јазик. Кога зборуваме за вештината зборување во наставата по странски јазик, мислиме на еден комплексен процес кој бил под постојано влијание од политичките и општествените менувања, па оттука целта на овој труд е да се прикаже местото и улогата на вештината зборување низ наставните методи, почнувајќи од граматичко-преводниот метод, директниот метод, аудиолингвалниот и аудиовизуелниот метод, па сè до комуникативниот метод и интеркултурниот приод.

Doneva, Blagica and Tasevska, Marica and Iliev, Krste (2018)

Cultural implications in the process of translation.

Годишен зборник 2018 - Филолошки факултет, УГД - Штип. ISSN 1857-7059

Културните аспекти сè почесто во фокусот на истражувањата поврзани со преведувачките студии и наставата за превод. Во овој труд ќе се обидеме да дадеме краток осврт на ставовите на еминентните истражувачи од оваа област презентирани во нивните трудови на оваа тема, како и влијанието на културните аспекти врз преводот како процес како и наставата за преведувањето. Влијанието на културата во комуникацијата ќе се разгледува и во меѓународниот глобализиран контекст. Ќе се анализира улогата што ја игра културата во општествените ситуации на современиот живот. Ќе бидат презентирани

мислењата на повеќе автори, како и нивните наоди, откритија и предлози во однос на потребата од акцент на културната импликација како важен аспект во изучувањето на англискиот јазик како странски јазик во време на глобализација. Ќе се фокусираме на културните аспекти на изворниот јазик и нивното влијание во процесот на преведување.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Во својата стручно-апликативна и организациско-развојна дејност кандидатката м-р Марица Тасевска активно учествуваше во низа стручно-апликативни и организациски активности на Филолошкиот факултет.

Од нив ги издвоивме следните проекти:

Kusevska, Marija and Ivanovska, Biljana and Daskalovska, Nina and Leontik, Marija and Donev,

Dragan and Pop Zarijeva, Natalija and Iliev, Krste and Tasevska, Marica (2018)

Развивање на меѓукултурните прагматички истражувања и истражувањата на прагматиката на меѓујазикот и нивно поврзување со практиката.

Dimova, Violeta and Daskalovska, Nina and Kuzmanovska,

Dragana and Karanikolova-Cocorovska, Lusi and Mladenoski, Ranko and Leontik, Marija and Celik,

Mahmut and Marolova, Darinka and Koceva, Vesna and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana and Todorova, Marija and Ulanska, Tatjana and Tasevska,

Marica and Grkova, Marija and Jakimovska, Svetlana and Velinova,

Eva and Vitanova-Ringaceva,

Ana and Negrievska, Nadica and Karanikikj Josimovska, Jovana and Sarafova,

Natasa and Kostova,

Kristina (2018)

Евалуација на наставата по јазик и книжевност во високото образование.

Кандидатката м-р Марица Тасевска зема активно учество во повеќе активности организирани од Филолошкиот факултет при УГД-Штип како што се:

Членување во уписна комисија за изведување уписи на нови студенти на УГД;

- Членување во комисији за елаборати за акредитација на прв и втор циклус на студии;
- Член на комисија за комисиски испити;
- Член на комисија за одбрана на дипломски трудови;
- Записничар на Катедрата по германски јазик и книжевност;
- Активно учествува во активностите организирани за промоција на Филолошкиот факултет: организација на ФИЛКО меѓународна научна конференција, организирање на награден конкурс за средношколци, поттикнување на студентите за нивно учество во студентското списание КУЛА во издание на Филолошкиот факултет и сл.

Преводи на документи за потребите на Филолошкиот факултет и на сите членки на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната досегашна активност која е изнесена во овој реферат, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката м-р Марица Тасевска поседува квалитети и способности во наставно-образовната и научноистражувачката дејност и покажува темелна посветеност и залагање во извршувањето на работните и професионалните обврски.

Поради тоа, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои овој извештај и да ја избере кандидатката м-р Марица Тасевска во звањето виш лектор за научната област германистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Драгана Кузмановска, вонреден професор, претседател, с.р.
Д-р Билјана Ивановска, редовен професор, член, с.р.
Д-р Нина Даскаловска, редовен професор, член, с.р.